

Kalkulus 2, 7. hét

Haladóbb feladatok a függvénysorozatok és függvénysorok témaköréből

I^H. Határozzuk meg az alábbi függvénysorozatok konvergenciatartományát és határfüggvényét, ahol minden $n \in \mathbb{N}$ esetén $f_n : \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$ függvény.

$$f_n(x) = n \left(x^{\frac{1}{n}} - 1 \right) \quad f_n(x) = \sqrt{n(x^2 - 1)}(\sqrt{n+1} - \sqrt{n-1})$$

II^H. Határozzuk meg az alábbi függvénysorok konvergenciatartományát.

$$1. \sum_{n \in \mathbb{N}} \arctg \left(\frac{2x}{x^2 + n^2} \right) \quad 2. \sum_{n \in \mathbb{N}} \prod_{k=0}^n (1 - \sqrt[k]{x}) \quad 3. \sum_{n \in \mathbb{N}} \sqrt[n]{x}$$

III^H. Igazoljuk, hogy minden $n, k \in \mathbb{N}$ természetes számra $\int_0^1 x^n \log^k x \, dx = (-1)^k \frac{k!}{(1+n)^{1+k}}$ teljesül, vagyis speciálisan minden $n \in \mathbb{N}$ esetén $\int_0^1 (-x \log x)^n \, dx = \frac{n!}{(n+1)^{n+1}}$. Majd ezek alapján igazoljuk, hogy

$$\int_0^1 \frac{1}{x^x} \, dx = \sum_{n=1}^{\infty} \frac{1}{n^n}$$

teljesül.

IV^H. Legyen $A \subseteq \mathbb{R}$, és minden $n \in \mathbb{N}$ esetén legyen $f_n \in C(A, \mathbb{R})$ olyan függvény, hogy az $(f_n)_{n \in \mathbb{N}}$ függvénysorozat kvázi egyenletesen konvergáljon¹ az A halmazon az $f = \lim_{n \rightarrow \infty} f_n$ pontonkénti határfüggvényhez. Mutassuk meg, hogy ekkor $f \in C(A, \mathbb{R})$.

V^H. Legyen $A \subseteq \mathbb{R}$ kompakt halmaz, és minden $n \in \mathbb{N}$ esetén legyen $f_n \in C(A, \mathbb{R})$ olyan függvény, hogy a $f = \lim_{n \rightarrow \infty} f_n$ pontonkénti határfüggvényre $f \in C(A, \mathbb{R})$ teljesül. Mutassuk meg, hogy ekkor az $(f_n)_{n \in \mathbb{N}}$ függvénysorozat kvázi egyenletesen konvergens az A halmazon.

VI^H. Minden $n \in \mathbb{N}^+$ esetén legyen

$$f_n : \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R} \quad x \mapsto \begin{cases} n^2 x & \text{ha } x \in]0, \frac{1}{n}] ; \\ 2n - n^2 x & \text{ha } x \in]\frac{1}{n}, \frac{2}{n}] ; \\ 0 & \text{ha } x \in \mathbb{R} \setminus]0, \frac{2}{n}] . \end{cases}$$

Határozzuk meg az $(f_n)_{n \in \mathbb{N}^+}$ függvénysorozat $f = \lim_{n \rightarrow \infty} f_n$ határfüggvényét, valamint bizonyítsuk be, hogy az $(f_n)_{n \in \mathbb{N}^+}$ függvénysorozat nem egyenletesen konvergens, de kvázi egyenletesen konvergens.

¹ Azt mondjuk, hogy az $(f_n)_{n \in \mathbb{N}}$ függvénysorozat *kvázi egyenletesen konvergens az A halmazon*, ha létezik az $f = \lim_{n \rightarrow \infty} f_n$ pontonkénti határfüggvény az A halmazon, és minden $\varepsilon \in \mathbb{R}^+$ és $N \in \mathbb{N}$ esetén létezik véges sok $N < n_1, \dots, n_k \in \mathbb{N}$ szám, hogy minden $x \in A$ elemre valamely $n_i \in \{n_1, \dots, n_k\}$ számra $|f(x) - f_{n_i}(x)| < \varepsilon$ teljesül.

VII^{Gy}. Legyen $I \subseteq \mathbb{R}$, és minden $n \in \mathbb{N}$ esetén legyen $f_n \in C(I, \mathbb{R})$ olyan, melyre a $\sum_{n=1}^{\infty} f_n$ függvénysor egyenletesen konvergens az I halmazon. Igazoljuk, hogy ekkor az $(f_n)_{n \in \mathbb{N}}$ függvénysorozat egyenletesen konvergens.

VIII^{Gy}. Legyen $a, b \in \mathbb{R}$, $a < b$, és minden $n \in \mathbb{N}$ esetén legyen $f_n : [a, b] \rightarrow \mathbb{R}$ olyan monoton függvény, melyre a $\sum_{n \in \mathbb{N}} |f_n(a)|$ és a $\sum_{n \in \mathbb{N}} |f_n(b)|$ sor konvergens. Igazoljuk, hogy ekkor a $\sum_{n \in \mathbb{N}} f_n$ függvénysor abszolút- és egyenletesen konvergens.

IX^{Gy}. Minden $n \in \mathbb{N}$ esetén legyen $f_n \in C(\mathbb{R}, \mathbb{R})$. Mutassuk meg, hogy az $(f_n)_{n \in \mathbb{N}}$ függvénysorozat egyenletesen konvergens a \mathbb{Q} halmazon, akkor egyenletesen konvergens az egész \mathbb{R} halmazon is.

X^{Gy}. Legyen $f \in C([0, 1], \mathbb{R})$, valamint minden $n \in \mathbb{N}$ esetén legyen

$$f_n : [0, 1] \rightarrow \mathbb{R} \quad x \mapsto \frac{1}{n+1} \sum_{k=0}^n f\left(\frac{x+k}{n+1}\right).$$

Határozzuk meg a $\lim_{n \rightarrow \infty} f_n$ pontonkénti határfüggvényt és mutassuk meg, hogy az $(f_n)_{n \in \mathbb{N}}$ függvénysorozat egyenletesen konvergál a pontonkénti határfüggvényhez.

XI^H. (*Dini-tétel.*) Legyen $M \subseteq \mathbb{R}^n$ kompakt halmaz és $(f_n)_{n \in \mathbb{N}}$ olyan $C(M, \mathbb{R})$ halmazban haladó sorozat, amelyre minden $x \in M$ elemre $\sup_{n \in \mathbb{N}} f_n(x) < \infty$ és minden $n \in \mathbb{N}$ elemre $f_n(x) \leq f_{n+1}(x)$.

Igazoljuk, hogy ekkor az $(f_n)_{n \in \mathbb{N}}$ függvénysorozat pontonként konvergens az M halmazon, és a $\lim_{n \rightarrow \infty} f_n$ határfüggvény akkor és csak akkor folytonos, ha az $(f_n)_{n \in \mathbb{N}}$ függvénysorozat egyenletesen konvergens az M halmazon.

XII^{*H}. Legyen $a : \mathbb{N}^+ \rightarrow \mathbb{R}$ olyan sorozat, melyre $\sum_{n=1}^{\infty} a_n$ konvergens. Bizonyítsuk be, hogy ekkor

a $\sum_{n \in \mathbb{N}^+} \frac{a_n}{n^x}$ függvénysorozat egyenletesen konvergens a $[0, \infty[$ halmazon.

XIII^{*H}. Legyen $(f_n)_{n \in \mathbb{N}}$ az $\mathcal{F}(\mathbb{R}, [0, 1])$ halmazban haladó monoton függvények sorozata. Igazoljuk, hogy az $(f_n)_{n \in \mathbb{N}}$ függvénysorozatból kiválasztható pontonként konvergens részsorozat.

XIV^{**H}. Legyen $I \subseteq \mathbb{R}$, és minden $n \in \mathbb{N}$ esetén legyen $f_n \in C(I, \mathbb{R})$. Mutassuk meg, hogy a $\sum_{n=1}^{\infty} |f_n|$ függvénysor pontosan akkor egyenletesen konvergens a I halmazon, ha a $\sum_{n=1}^{\infty} f_n$ függvénysor minden átrendezettje egyenletesen konvergens a I halmazon.